

Oulun seudun ympäristönsuojelumääräysten perustelut

Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Tyrnävä

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta xx.xx.202x § xx

Sisällys

Oulun seudun ympäristönsuojelumääräysten perustelut	0
Johdanto	3
1 luku: Yleiset määräykset	3
1 § Tavoite	3
2 § Määräysten antaminen ja valvonta	4
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin	4
4 § Paikalliset olosuhteet	5
2 luku: Jätevedet ja vesiensuojelu	5
5 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella	5
6 § Jätevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä	7
7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu	7
8 § Rantapuuston hakkuujätteet	9
9 § Hulevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä	9
10 § Lumen vastaanotto- ja varastointipaikat	9
3 luku: Jätteet	10
11 § Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa	10
4 luku: Polttoaineet ja muut vaaralliset kemikaalit	11
12 § Yleiset määräykset vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastoinnista ja käsittelystä	11
13 § Maanpäällisiä polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset	12
14 § Maanalaisia polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset	13
15 § Maanalaisen säiliön käytöstä poisto	14
16 § Säiliöiden täyttö- ja kaluston tankkauspaikat	14
5 luku: Melun ja värinän torjunta	15
17 § Erityisen häiritsevä melu tai värinä yöaikaan	15
18 § Ilmoitusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai värinää aiheuttavasta toiminnasta	15
19 § Tiedotusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai värinää aiheuttavasta toiminnasta	17
20 § Äänentoistolaitteiden käyttö	17
6 luku: Ilmansuojelu	18
21 § Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostaminen	18
22 § Kulkuväylien, pihojen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt	18

LUONNOS 23.9.2024

7 luku: Muut määräykset	18
23 § Maa-ainesten käsittely ja varastointi	18
24 § Tilapäinen kiviaineksen murskaus.....	19
25 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja.....	20
26 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	20
27 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta ja laiminlyönnistä	20
8 luku: Määräysten voimaantulo	20
28 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo.....	20

LUONNOS 23.9.2024

Johdanto

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n mukaan kunta voi antaa lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä (kunnan ympäristönsuojelumääräykset).

Lain täytäntöönpanemiseksi annetut asetukset ovat usein yleisluonteisia eikä niillä voida ottaa huomioon paikallisia ympäristönsuojelullisia tarpeita. Ympäristönsuojelumääräykset täydentävät osaltaan ympäristönsuojelulakia ja sen nojalla annettuja asetuksia siten, että paikalliset olosuhteet ja ympäristön erityispiirteet otetaan huomioon. Määräyksillä ei voida lieventää lain vaatimuksia.

Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaan määräykset voivat koskea seuraavia asioita:

- toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
- vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

1 luku: Yleiset määräykset

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten yleinen tavoite on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen.

Ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaisesti sellaista ihmisen toiminnasta johtuvaa aineen, energian, melun, tärinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä ympäristöön, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa terveyshaittaa, haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista, ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä,

LUONNOS 23.9.2024

vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle tai muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Ympäristönsuojelumääräysten tulee perustua paikalliseen tarpeeseen. Määräykset on laadittu seudullisena ja niissä on huomioitu ympäristöolosuhteet Hailuodossa, Kempeleessä, Limingassa, Lumijoella, Muhoksella, Oulussa ja Tyrnävällä.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain 22 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta toimii Oulun kaupungin sekä Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kuntien ympäristönsuojeluviranomaisena.

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta voi siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle siten kuin ympäristönsuojelulain 22 §:ssä ja kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä on säädetty.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa määräyksessä luetelluissa kunnissa, jotka muodostavat Oulun seudun ympäristötoimen toiminta-alueen. Määräykset ovat voimassa pääosin koko toiminta-alueella. Lisäksi on annettu joitakin vain ympäristönsuojelumääräysten 4 §:ssä tarkoitettua pohjavesialuetta ja rantavyöhykettä koskevia määräyksiä.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulain mukainen ohjauskeino. Ympäristönsuojelulain 202 §:n 2 momentissa on lueteltu ne asiat, joista kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä ei voida antaa.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan rajoittaa melua tai tärinää aiheuttavan tilapäisen toiminnan ilmoitusvelvollisuutta. Melua tai tärinää aiheuttavan toiminnan ilmoitusvelvollisuutta on rajattu ympäristönsuojelumääräysten 18 §:ssä.

Ympäristönsuojelumääräykset on annettu ympäristönsuojelullisin perustein. Ympäristönsuojelun tason turvaamiseksi on perusteltua määrätä, että useita kunnallisia määräyksiä sovellettaessa tulee ympäristönsuojelumääräyksiä noudattaa silloin kun ne johtavat parempaan ympäristönsuojelun tasoon. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty siihen, etteivät ne ole ristiriidassa muiden kunnallisten määräysten kanssa.

Ympäristönsuojelumääräykset sitovat yksityisten henkilöiden, yritysten ja yhteisöjen ohella myös viranomaisia. Siten kunnan muiden viranomaisten tulee päätöksissään ottaa huomioon, mitä kyseisestä asiasta on ympäristönsuojelumääräyksissä säädetty.

LUONNOS 23.9.2024

4 § Paikalliset olosuhteet

Määräyksessä esitetään ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet, joille on annettu niitä erikseen koskevia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Pohjavesialueilla tarkoitetaan ELY-keskuksen luokittelemia ja rajaamia Oulun seudun ympäristötoimen toiminta-alueella olevia pohjavesialueita. Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Kielto on ehdoton eikä sen vastaiselta toiminnalta edellytetä konkreettista pilaantumisen aiheutumista, vaan jo pilaantumisen vaaran aiheuttaminen on kiellettyä. Pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi muista alueista poikkeavat määräykset 1-, 2- ja E-luokan pohjavesialueilla ovat perusteltuja.

Ajantasaiset pohjavesialueet ovat saatavilla [Suomen ympäristökeskuksen ja ELY-keskusten ylläpitämästä karttapalvelusta](#).

Rantavyöhykkeellä tarkoitetaan sellaista rannan osaa, jolle sijoittuvalla rakentamisella on välitöntä vaikutusta järveen, lampeen, jokeen tai vastaavaan vesistöön. Vesiensuojelun kannalta rantaan rajoittuva rantavyöhyke on määritelty riittävän leveäksi, ympäristönsuojelulain 156 a § mukaisesti enintään 100 metrin etäisyydeksi vesistön keskivedenkorkeuden tai meren teoreettisen keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Rantavyöhykkeellä tehtäviä toimenpiteitä on tarpeen rajoittaa pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Ajantasainen rantavyöhykkeen rajaus on saatavilla [Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä karttapalvelusta](#).

2 luku: Jätevedet ja vesiensuojelu

5 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella

Jätevesien käsittelyssä ja johtamisessa on noudatettava ympäristönsuojelulain 16 luvun ja valtioneuvoston asetuksen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017, ns. jätevesiasetus) lisäksi näitä ympäristönsuojelumääräyksiä.

Määräys koskee pääasiassa vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella olevia jätevesiviemäriverkostoon liittymättömiä kiinteistöjä. Määräys on annettu kiinteistöjen jätevesien johtamisen ja käsittelyn asianmukaisuuden varmistamiseksi sekä jätevesistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 16 luvun 155 §:ssä säädetään jätevesien yleisestä puhdistamisvelvollisuudesta. Jos kiinteistöä ei ole liitetty vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Puhdistamattomat jätevedet sisältävät ravinteita, orgaanista happea kuluttavaa ainesta ja bakteereja. Talousjätevesien

LUONNOS 23.9.2024

käsittelyn osalta paras käyttökelpoinen tekniikka on jätevesien johtaminen vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin. Mikäli se ei ole mahdollista, kyseeseen tulee yleensä kiinteistökohtainen jätevesien käsittelyratkaisu. Jätevesien käsittelyjärjestelmiä ovat maahanimeyttämö, maasuodattamo ja pienpuhdistamo.

Määräyksen käsitteellä jätevesi tarkoitetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 154 §:n talousjäteveden määritelmää vastaavasti asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keittiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä sekä ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaavaa karjatilojen maitohuoneista tai muusta elinkeinotoiminnasta peräisin olevaa jätevettä.

Jätevesien käsittelyjärjestelmän sekä puhdistettujen jätevesien purkupaikan sijoittamisen vähimmäisetäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin sekä Ympäristöministeriön ympäristöoppaassa 2017 "Haja-asutuksen jätevedet" esitettyihin ohjeellisiin suojaetäisyyksiin. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesistönsuojellisia, mutta myös terveysuojellisia. Lisäksi niillä ehkäistään muuta ympäristön pilaantumista, kuten mahdollisia hajuhaittoja.

Vähimmäisetäisyydet määritellään aina tapauskohtaisesti ja ne voivat olla mainittuja etäisyyksiä pidemmät esimerkiksi maaperän laadusta ja ympäristöolosuhteista johtuen. Maaperän laatu voi vaikuttaa veden johtuvuuteen.

Sijoittamalla jätevesien käsittelyjärjestelmä siten, että tulvavesi ei pääse järjestelmään, varmistetaan järjestelmän toimivuus ja estetään jätevesien huuhtoutuminen ympäristöön.

Järjestelmien sijoittamista koskevien määräysten soveltaminen ennen vuotta 2015 rakennettuihin jätevesien käsittelyjärjestelmiin on tarkoituksenmukaista liittää jätevesijärjestelmän uusimiseen.

Jäteveden varastointiin tarkoitettun umpisäiliön tulee olla tehdasvalmisteinen, jotta jäteveden mahdollinen valuminen maaperään ja pohjaveteen estyy. Jätevesien käsittelyjärjestelmänä käytettävät vanhat öljysäiliöt ja betonirengaskaivot eivät täytä tiiviiden vaatimusta ja aiheuttavat ympäristön pilaantumisriskin.

Määräyksessä tarkoitettu jätevesien määrä katsotaan vähäiseksi, kun kiinteistön vuotuinen käyttö on vähäistä. Lähtökohtana on, että kantoveden varassa olevan rakennuksen jätevesimäärä on niin pieni, ettei erityistä jätevesien käsittelyä tarvita. Kiinteistöt, joiden varusteluun kuuluu esimerkiksi pyykinpesukone tai astianpesukone, eivät yleensä ole jätevesimäärältään vähäisiä. Jätevesien määrän vähäisyys ratkaistaan tapauskohtaisesti ja kuormituksen kannalta kokonaisvaltaisesti.

Vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi vähäisiäkään jätevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön tai ojaan.

LUONNOS 23.9.2024

6 § Jätevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä

Määräys koskee vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella olevia vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin liittymättömiä kiinteistöjä. Määräys on annettu kiinteistöjen jätevesien johtamisen ja käsittelyn asianmukaisuuden varmistamiseksi sekä jätevesistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 156 c §:n mukaan ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan asettaa talousjätevesien puhdistamiselle välttämättömät, ympäristöolosuhteista johtuvat, perustasoa tiukemmat puhdistusvaatimukset. Jätevesien tiukempi puhdistustaso pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä on tarpeen pohjaveden pilaantumisvaaran ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vuoksi jätevesien käsittelylle pohjavesialueella on annettu tiukemmat määräykset. Pohjavesialueella kaikki jätevedet on joko johdettava vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin tai koottava umpisäiliöön ja kuljetettava pohjavesialueen ulkopuolella puhdistettavaksi. Jätevesien käsittely tiiviissä jätevesien käsittelyjärjestelmässä ja käsiteltyjen jätevesien johtaminen pohjavesialueen ulkopuolelle on mahdollista vain poikkeustilanteissa, lähinnä kiinteistön sijaitessa pohjavesialueen rajalla.

Vesistöihin kohdistuvaa ravinnekuormitusta voidaan tehokkaimmin vähentää rantavyöhykkeellä noudattamalla jätevesien puhdistuksessa jätevesiasetuksen (157/2017) 4 §:n mukaista, perustasoa ankarampaa puhdistustasoa. Jätevesiasetuksen 4 §:ssä säädetty ankarampi puhdistustaso edellyttää jätevesien puhdistamista siten, että niistä ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 90 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 % ja kokonaistypen osalta vähintään 40 % verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

Muut kuin vesikäymälän vähäiset jätevedet (ns. kantovesi) voidaan imeyttää esimerkiksi saostuskaivokäsittelyn jälkeen tai imeytyskaivon kautta maaperään, koska vähäisten jätevesimäärien aiheuttama ympäristön pilaantumisriski on vähäinen. Määräyksessä tarkoitettu jätevesien määrä katsotaan vähäiseksi, kun kiinteistön vuotuinen käyttö on vähäistä. Lähtökohtana on, että kantoveden varassa olevan rakennuksen jätevesimäärä on niin pieni, ettei erityistä jätevesien käsittelyä tarvita. Kiinteistöt, joiden varusteluun kuuluu esimerkiksi pyykinpesukone tai astianpesukone, eivät yleensä ole jätevesimäärältään vähäisiä. Jätevesien määrän vähäisyys ratkaistaan tapauskohtaisesti ja kuormituksen kannalta kokonaisvaltaisesti.

7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesusta voi aiheutua ympäristön pilaantumisen seurauksena yleisen viihtyisyyden ja alueen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä. Tämän vuoksi pesu on kielletty katu- ja tiealueilla sekä muilla yleisessä käytössä olevilla alueilla kuten esimerkiksi puistoissa sekä virkistys- ja pysäköintialueilla.

LUONNOS 23.9.2024

Yleiset katu- ja tiealueet on hulevesiviemäroity niin, että viemärit johtavat hulevedet suoraan lähiympäristöön puhdistamattomina. Vesistöhaittojen ehkäisemiseksi jätevesien johtaminen hulevesiviemäriin tai vesistöön on kielletty.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesuvedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Pesuvedet voivat sisältää esimerkiksi öljyjä, rasvoja ja metalleja. Viemäriverkoston ja kiinteistökohtaisten puhdistuslaitteistojen toiminnan kannalta on tarpeen, että jätevedet esikäsitellään ennen jätevesiviemäriin johtamista hiekan- ja öljynerottimessa. Useat kiinteistökohtaiset jätevesien käsittelyjärjestelmät eivät toimintaperiaatteensa tai mitoituksensa takia sovellu liuotinpitoisten jätevesien tai ammattimaisessa pesussa syntyvien jätevesimäärien käsittelyyn. Tarkoitukseen hyväksytyllä jätevesien käsittelyjärjestelmällä tarkoitetaankin järjestelmää, joka on sitä koskevassa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa (132/1999) luvassa hyväksytty myös liuotinpitoisten pesujätevesien tai ammattimaisesta pesusta syntyvien jätevesimäärien käsittelyyn. Mikäli tällaista hyväksyntää ei ole, voidaan järjestelmä katsoa tarkoitukseen hyväksytyksi myös silloin, kun laitteiston valmistajalta tai suunnittelijalta saadaan kirjallinen lausunto siitä, että laitteisto sopii siihen johdettavaksi esitettyjen jätevesien käsittelyyn.

Liuotinpesuaineiden käyttö pesussa on kielletty, ellei pesuvesiä ohjata hiekan- ja öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään. Liuennut lika, liuotin ja muut pesuaineiden ympäristölle vaaralliset ainesosat kulkeutuvat helposti maaperässä veden mukana, jolloin jätevesien johtamisesta maaperään tai hulevesiviemäriin voi aiheutua ympäristön ja pohjaveden pilaantumista. Jos pesuaine sisältää liuottimia, on siitä mainittu pesuainepakkauksessa.

Ammattimainen ja muu vastaava usein toistuva pesu on sallittu ainoastaan paikassa, jossa vedet johdetaan hiekan- ja öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään. Ammattimaisessa tai muutoin usein toistuvassa pesussa syntyy yleensä huomattavan paljon jätevesiä, joiden johtaminen ympäristöön voi aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Tästä syystä määräyksessä on edellytetty jätevesien esikäsitelyä ja johtamista jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään, vaikka pesu tapahtuisi pelkällä vedellä tai liuotinvapailla pesuaineilla.

Pesutoimintaa pidetään ammattimaisena, jos se täyttää yritys- tai ansiotoiminnan tunnusmerkit. Esimerkiksi pop-up autonpesu katsotaan ammattimaiseksi. Ammattimaista pesua vastaava muu usein toistuva pesu voi olla esimerkiksi usein toistuva pesu kerrostalon tai rivitaloyhtiön pihalla samalla paikalla, liikennöitsijän tai urakoitsijan suorittama oman kaluston toistuva pesua varikko- tai varastointialueella. Tässä yhteydessä pesun luonnetta arvioidaan pesukertojen lukumäärän sekä muodostuvien pesuvesien laadun ja määrän näkökulmasta. Pesemisen voidaan katsoa olevan usein toistuvaa, kun se toistuu viikoittain, pesussa käytetään pesuaineita ja muodostuvien pesuvesien määrää ei voida pitää vähäisenä.

Pohjavesialueilla liuotinvapaiden ja liuotinta sisältävien pesuaineiden käyttö on sallittu ainoastaan paikassa, jossa vedet johdetaan hiekan- ja öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään. Pohjavesialueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja

LUONNOS 23.9.2024

laitteiden pesu pesuaineilla aiheuttaa pohjaveden pilaantumisvaaran, mikäli jätevedet pääsevät imeytymään maaperään. Pesu pelkällä vedellä on sallittu satunnaisesti pohjavesialueilla.

Muualla kuin pohjavesialueilla pesu on sallittu satunnaisesti pelkällä vedellä tai liuotinvapailla pesuaineilla, jos pesuvedet voidaan imeyttää maahan tai johtaa siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumista. Pesuvesiä ei saa johtaa hulevesiviemäriin, kiinteistön ulkopuolelle tai suoraan vesistöön. Satunnaisesta pesusta muodostuvat jätevedet sisältävät yleensä vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia, joten jätevedet voidaan imeyttää maaperään. Satunnaisella pesulla tarkoitetaan esimerkiksi kotitalouksien omassa käytössä olevien ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesua.

8 § Rantapuuston hakkuujätteet

Vesistöön jätetty tai sinne kulkeutunut rantapuuston hakkuujäte voi vaikeuttaa vesistön virkistyskäyttöä, rehevöittää vesistöjä ja aiheuttaa hajoamisen myötä hajuhaittoja. Määräyksellä ehkäistään vesistön pilaantumista sekä vesistön virkistyskäytölle ja rannan asukkaille aiheutuvia haittoja.

9 § Hulevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä

Hulevedellä tarkoitetaan maan pinnalta, rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta pois johdettavaa sade- tai sulamisvettä sekä perustusten kuivatusvettä. Teollisuus- ja yritys kiinteistöjen varasto-, terminaali- ja logistiikka-alueilta tuleva hulevesi sisältää ravinteiden ja epäpuhtauksien lisäksi usein myös haitallisia aineita, kuten öljyä ja raskasmetalleja. Tämän vuoksi nämä hulevedet on käsiteltävä pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä ennen hulevesiviemäriin tai maastoon johtamista. Määräyksellä vähennetään hulevesistä aiheutuvaa vesistökuormitusta ja suojellaan pohjaveden laatua.

10 § Lumen vastaanotto- ja varastointipaikat

Lumen vastaanottopaikalla tarkoitetaan aluetta, joka on tähän tarkoitukseen erikseen varattu ja jonne tuodaan lunta loppusijoitusta varten. Lumen varastointipaikalla tarkoitetaan henkilön tai yrityksen omistuksessa tai hallinnassa olevaa paikkaa, johon varastoidaan muualta tuotua lunta. Määräystä ei sovelleta esimerkiksi kiinteistön pysäköintialueen laidalle kasattavaan lumikasaan.

Lunta ei luokitella jätteeksi, mutta lumen varastoinnilla ja sulamisvesillä voi olla ympäristölle haitallisia vaikutuksia. Pysäköintialueilta, kaduilta, kevyen liikenteen väyliltä ja muilta vastaavilta alueilta tuotava lumi voi sisältää roskaa ja muita lika-aineita, kuten esimerkiksi ajoneuvoista valutusta öljyä, liikenteen päästöistä peräisin olevia raskasmetalleja sekä hiekoitushiekkaa, joista voi aiheutua roskaantumista ja muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Tämän vuoksi lumen vastaanotto- ja varastointipaikka on sijoitettava siten, että määräyksessä mainitut haitalliset vaikutukset voidaan ehkäistä.

LUONNOS 23.9.2024

Määräys lumen vastaanotto- ja varastointipaikan sijoittumisesta muualle kuin pohjavesialueelle, vesistöön tai jäälle on annettu pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 14 §:n mukaisesti pilaantumisen aiheuttaja tai toiminnanharjoittaja vastaa toiminnasta syntyvien haittojen ennaltaehkäisemisestä ja ympäristöhaittojen poistamisesta.

3 luku: Jätteet

11 § Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa

Jätteen ammattimainen tai laitospäinen hyödyntäminen edellyttää aina joko ympäristölupaa tai ilmoitusta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle (ns. MARA-ilmoitus). Käytännössä on kuitenkin ilmennyt tarvetta hyödyntää vähäisiä määriä pilaantumattomia maa-aineksia (jätteistä annettun valtioneuvoston asetuksen 179/2012 jäteluettelon mukainen jäte), kierrätysasfalttia tai betoni- ja tiilijätettä maarakenteissa korvaamaan neitseellisiä maa-aineksia. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa näiden jätteiden hyödyntämistä koskeva määräys.

Määräys koskee jätteen hyödyntämistä. Maa-aineksen jäteluonnetta voidaan arvioida sen perusteella, aiheuttavatko maa-aineksen sisältämät haitta-ainepitoisuudet ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, onko jatkokäyttö varmaa ja suunnitelmallista sekä onko jatkokäyttö mahdollista ilman muuntamistoimia. Jos kyseessä on pilaantumaton maa-aines, joka toimitetaan käyttökohteeseen suoraan tai lyhyen välivarastoinnin jälkeen (enintään vuosi ja käyttökohde tiedossa välivarastoitaessa eli hyödyntäminen on varmaa) ja maa-aines soveltuu käyttökohteeseen suunnitelmaan perustuen (hyödyntäminen on suunnitelmallista) eikä jatkokäyttö edellytä muuntamistoimia (hyödyntäminen sellaisenaan), niin maa-ainesta ei tällöin katsota jätteeksi. Määräys ei koske tilanteita, joissa pilaantumattoman maa-aineksen hyödyntäminen perustuu viranomaisen myöntämään lupaan (esimerkiksi rakennus- tai maisematyölupa).

Määräyksellä säädellään hyödyntämistä, joka tulkitaan pienimuotoiseksi eli ei-ammattimaiseksi tai laitospäiseksi, eikä se siksi edellytä ympäristölupaa tai eräiden jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa koskevan valtioneuvoston asetuksen (843/2017, ns. MARA-asetus) mukaista ilmoitusta ELY-keskukselle. Jätteen ei-ammattimaista hyödyntämistä voi olla esimerkiksi sellainen pienimuotoinen hyödyntäminen, jossa purettavasta rakennuksesta syntyviä tiiliä hyödynnetään purkukiinteistöllä kiinteistön omistajan tai haltijan omana työnä. Hyödyntämisen tulee olla kertaluonteista eli jätettä hyödynnetään kerran samalla paikalla ja samaan tarkoitukseen.

Kotitaloudessa ja siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyvän betoni- ja tiilijätteen kertaluonteinen hyödyntäminen on sallittu, sillä syntyvän jätteen määrä on vähäinen ja jätteet ovat lähtökohdaisesti puhtaampia. Kotitaloudeksi rinnastettavalla toiminnalla tarkoitetaan esimerkiksi maataloustoimintaa.

LUONNOS 23.9.2024

Kierrätysasfaltin, betoni- ja tiilijätteen kertaluonteinen ja pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa on kielletty pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Hyödynnetystä jättemateriaalista voi liueta maaperään haitallisia aineita, jotka voivat kulkeutua pohjaveteen ja vesistöihin.

Maarakentamisessa hyödynnettävä jättemateriaali on käsiteltävä soveltuvaan palakokoon. Määräyksen enimmäispalakoot perustuvat valtioneuvoston asetukseen eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (843/2017). Hyödynnettävien ylijäämämaiden tulee olla puhtaita. Betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita, terästä eikä muuta rakennusjätettä. Betoni- ja tiilijätettä sisältävä rakenne tulee peittää pilaantumattomalla maa- tai kiviaineskerroksella tai päällystää asfaltilla tai muulla vastaavalla materiaalilla. Peittämisellä ja päällystämällä estetään jätteen leviäminen ympäristöön ja yleisen viihtyisyyden vähentyminen. Murskattu kierrätysasfaltti tulee sijoittaa maarakenteen pintaan. Määräyksiä noudattamalla hyödyntämisestä ei enakkoon arvioiden aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Määräys ilmoituksen tekemisestä ennen toimintaan aloittamista on perusteltua, jotta kohteiden ja toiminnan valvonta on mahdollista. Ilmoituksen perusteella viranomaisen on mahdollista arvioida jätteen hyötykäytön soveltuvuus kohteeseen. Tarvittaessa viranomainen voi antaa tarkentavia ohjeita tai ohjeistaa hankkeeseen ryhtyvää hakemaan toiminnalle ympäristölupaa tai tekemään MARA-asetuksen mukainen ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle.

4 luku: Polttoaineet ja muut vaaralliset kemikaalit

12 § Yleiset määräykset vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastoinnista ja käsittelystä

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) mukaan vaarallisella kemikaalilla tarkoitetaan ainetta tai seosta, joka tulee luokitella tai merkitä CLP-asetuksen (1272/2008) mukaisesti, sekä muuta palavaa nestettä. Vaaralliseksi luokiteltu kemikaali voi olla esimerkiksi syttyvä, välittömästi myrkyllinen tai vesieliölle vaarallinen.

Määräyksillä ennaltaehkäistään vaarallisten kemikaalien varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvia päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia, jotka ilmenevät ympäristön, kuten maaperän ja pohjaveden pilaantumisenä sekä haitallisten aineiden kulkeutumisena viemäriin. Vaaralliset nestemäiset kemikaalit voivat hallitsemattomasti ympäristöön tai viemäriverkostoon päästyään aiheuttaa välittömästi tai viiveellä ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Ominaisuuksista riippuen kemikaalit voivat imeytyä nopeasti maaperään ja edelleen pohjaveteen sekä kulkeutua veteen liuenneena kauaskin vuotopaikalta ja mahdollisesti viemäriverkostoon tai talousvesikaivoihin.

LUONNOS 23.9.2024

Ympäristön pilaantumisriskin ehkäisemiseksi kemikaalit on varastoitava kiinteistöllä niiden säilytykseen soveltuvissa tiloissa ja säiliöissä/astioissa, joissa on merkintä mitä kemikaalia ne sisältävät. Vaaralliseksi luokitellut kemikaalit on merkittävä asianmukaisesti niiden turvallisen varastoinnin ja käsittelyn varmistamiseksi. Asiasta on lisäksi säädetty muun muassa kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskevassa CLP-asetuksessa (1272/2008) sekä vaaralliseksi luokiteltujen jätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä valtioneuvoston asetuksessa jätteistä (978/2021).

Kemikaalivuotojen ehkäisemiseksi vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointiin käytettävän säiliön tulee olla joko kaksivaippainen tai sijoitettuna suoja-altaaseen. Suoja-altaan tilavuusvaatimuksella estetään kemikaalin pääsy ympäristöön ja viemäriverkostoon vahinko- tai onnettomuustilanteessa. Suoja-altaan tilavuusvaatimus perustuu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) antamiin ohjeisiin. Määräyksessä vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointiin käytettäväksi säiliöksi katsotaan tilavuudeltaan yli 450 litraa oleva säiliö. Säiliön kokorajana on käytetty kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä palavista nesteistä (313/1985).

Säännöllisellä tarkkailulla voidaan ehkäistä säiliön, suojauksen ja laitteistojen huonosta kunnosta tai kulumisesta aiheutuvaa ympäristön pilaantumista. Mikäli säiliössä havaitaan vaurio tai kemikaalia on päässyt vuotamaan ympäristöön, säiliön haltijan on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin lisävahingon estämiseksi ja ympäristöhaitan torjumiseksi. Kemikaalilla saastunut aines on toimitettava vaarallisten jätteiden käsittelypaikkaan.

Ulkopuolisten pääsy ulkona olevien kemikaalien varastopaikoille on estettävä. Näin voidaan ehkäistä mahdollisesta ilkeivallasta johtuvat vahingot ja niistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista.

Tukes edellyttää öljysäiliöiden tarkastamiselle lupaa. Muut säiliöt voidaan tarkastuttaa tehtävän edellyttämän ammattitaidon omaavalla tarkastajalla. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee saada säiliön omistajalta tai haltijalta tarvittaessa säiliön tarkastusta koskevat tiedot valvontaa varten.

13 § Maanpäällisiä polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (344/1983) säädetään maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista. Päätös velvoittaa tarkastuttamaan säännöllisesti tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevat maanalaiset poltto- ja dieselöljysäiliöt. Velvoite ei koske kaksoisvaippasäiliöitä eikä suoja-altaassa olevia maanalaisia säiliöitä, mikäli ne on varustettu vuodon ilmaisujärjestelmällä. Päätöksessä ei ole säädetty määräaikaistarkastuksista muiden vaarallisten kemikaalien säiliöiden osalta. Säiliön ja siihen liittyvän laitteiston kunnosta ja kulumisesta aiheutuvien vuotojen ja niiden ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi on tarpeen määrätä myös muiden kuin edellä mainitussa päätöksessä tarkoitettujen säiliöiden määräaikaistarkastuksista. Huonokuntoiset säiliöt voivat rikkoutuessaan ja vuotaessaan aiheuttaa maaperän ja pohjaveden pilaantumista.

Määräyksellä säiliöiden tarkastusvelvoitetta on laajennettu koskemaan maanpäällisiä yksivaippaisia säiliöitä pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä. Tarkastusvelvoitetta on laajennettu, sillä pohja-

LUONNOS 23.9.2024

vesialueella ja rantavyöhykkeellä on vesistön ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi noudatettava erityistä varovaisuutta. Tarkastusvelvollisuutta ei ole kuitenkaan tarpeen laajentaa kaksoisvaippasäiliöihin tai suoja-altaassa oleviin säiliöihin, joissa on hälyttävä vuodonilmaisujärjestelmä, sillä niiden rakenne suojaa mahdolliselta vuodolta ja muodostaa näin ollen vähäisemmän ympäristöriskin.

14 § Maanalaisia polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (344/1983) säädetään maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista. Päätös velvoittaa tarkastuttamaan säännöllisesti tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevat maanalaiset poltto- ja dieselöljysäiliöt. Velvoite ei koske kaksoisvaippasäiliöitä eikä suoja-altaassa olevia maanalaisia säiliöitä, mikäli ne on varustettu vuodon ilmaisujärjestelmällä. Päätöksessä ei ole säädetty määräaikaistarkastuksista muiden vaarallisten kemikaalien säiliöiden osalta. Säiliön ja siihen liittyvän laitteiston kunnosta ja kulumisesta aiheutuvien vuotojen ja niiden ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi on tarpeen määrätä myös muiden kuin edellä mainitussa päätöksessä tarkoitettujen säiliöiden määräaikaistarkastuksista. Erityisesti yksivaippaiset maanalaiset polttoneste- ja kemikaalisäiliöt muodostavat merkittävän riskin pohjavedelle ja maaperän pilaantumiselle, mikäli niiden kunnosta ei huolehdita.

Kohdassa 14.1. säiliöiden tarkastusvelvoitetta on laajennettu koskemaan pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä sijaitsevia maanalaisia öljysäiliöitä niiden rakenteesta riippumatta sekä muita maanalaisia vaarallisen nesteen kemikaalisäiliöitä, jotta voidaan ehkäistä herkkien alueiden pilaantumista. Ympäristötoimen toimialueella maanalaisia kemikaalisäiliöitä on pääasiassa niillä pohjavesialueilla, joilta otetaan vettä yhdyskuntien tarpeita varten. Muiden maanalaisten säiliöiden kuin öljysäiliöiden, tarkastusvelvollisuutta ei ole kuitenkaan tarpeen laajentaa kaksoisvaippasäiliöihin tai suoja-altaassa oleviin säiliöihin, joissa on hälyttävä vuodonilmaisujärjestelmä, sillä niiden rakenne suojaa mahdolliselta vuodolta ja muodostaa näin ollen vähäisemmän ympäristöriskin.

Pohjavesialueella tai rantavyöhykkeellä sijaitsevan maanalaisten säiliön kunnostaminen pinnoittamalla on kielletty pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen vuoksi. Pinnoituksen jälkeen säiliön vaipan kuntoa ei voi enää luotettavasti tarkastaa, eikä siten säiliön luokitusta ja luokitukseen perustuvaa tarkastusväliä määrittää.

Kohdassa 14.2. säiliöiden tarkastusvelvoitetta on laajennettu koskemaan muualla kuin pohjavesialueella tai rantavyöhykkeellä sijaitsevia maanalaisia öljysäiliöitä tai muita vaarallisen nesteen kemikaalisäiliöitä, jotta voidaan ehkäistä ympäristön pilaantumista. Tarkastusvelvollisuutta ei ole kuitenkaan tarpeen laajentaa kaksoisvaippasäiliöihin tai suoja-altaassa oleviin säiliöihin, joissa on hälyttävä vuodonilmaisujärjestelmä, sillä niiden rakenne suojaa mahdolliselta vuodolta ja muodostaa näin ollen vähäisemmän ympäristöriskin.

LUONNOS 23.9.2024

15 § Maanalaisen säiliön käytöstä poisto

Käytöstä poistetut maanalaiset säiliöt putkistoinen ovat riski maaperän ja pohjaveden pilaantumiselle. Poistamalla säiliö maaperästä määräyksen mukaisesti ehkäistään säiliöstä aiheutuva maaperän ja pohjaveden pilaantuminen. Säiliön lisäksi on poistettava kaikki putket ja täyttöyhde, jotta ehkäistään niiden mahdollinen käyttö ilman säiliötä ja siitä aiheutuvat haitat. Säiliö on voinut olla huonokuntoinen ja siinä on voinut olla halkeamia tai putkistosta on voinut vuotaa kemikaalia maaperään. Tämän vuoksi maasta poistettavan ja nostettavan säiliön kunto on selvitettävä asianmukaisen pätevyyden omaavalla Tukesin hyväksymällä tarkastajalla.

Tarkastuksen perusteella voidaan arvioida mahdollisia vuotokohtia, joista kemikaalia on päässyt leviämään maaperään. Säiliön noston yhteydessä havaitusta maaperän pilaantumisesta on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle, jotta voidaan ryhtyä tilanteen edellyttämiin toimenpiteisiin. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisena pilaantuneen maaperän alueen laajuuden ja puhdistustarpeen selvittämisessä.

Öljysäiliön maahan jättäminen vaatii viranomaiselta tapauskohtaista harkintaa. Poikkeus voidaan myöntää, mikäli säiliön maaperään jättämisestä ei aiheudu maaperän pilaantumisen riskiä, säiliön poistaminen on säiliön omistajalle taloudellisesti kohtuutonta tai säiliön poistaminen vaarantaa esimerkiksi maaperän kantavuuden suhteessa rakennuksiin. Käytöstä poistetun säiliön maahan jättämisen perusteena ei voida pitää tulevaisuudessa mahdollisesti tapahtuvaa käyttöä. Poikkeuspäätöksellä asianmukaisesti käytöstä poistettu ja puhdistettu säiliö voidaan jättää maahan ympäristötoimen tai rakennusvalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Ennen vuotta 2015 asianmukaisesti käytöstä poistettuja ja maahan jätettyjä säiliöitä ei tarvitse nostaa maasta.

16 § Säiliöiden täyttö- ja kaluston tankkauspaikat

Säiliön täyttö- ja kaluston tankkauspaikoilla riskinä ovat täytön ja tankkauksen yhteydessä tapahtuvat kemikaalien ylivuodot. Tämän vuoksi on tärkeää, että täyttö- ja tankkauspaikat sijoitetaan ja rakennetaan niin, että ympäristön pilaantumisesta voidaan ehkäistä mahdollisimman hyvin ja mahdollisten vuotojen pääsy maaperään, pohjaveteen, vesistöön sekä viemäriin estetään.

Täyttö- ja tankkauspaikan pinnoittamisella tai muulla suojaamisella parannetaan vuotojen talteenottoa ja ehkäistään kemikaalin pääsy ympäristöön. Siirrettävien säiliöiden täyttö- ja kaluston tankkauspaikkaa ei ole aina mahdollista pinnoittaa tai muutoin suojata tiiviisti. Tällöin kemikaalien pääsy maahan tulee estää käyttämällä imeytysmateriaalia. Pinnoitevaatimus ei koske kiinteistöjen lämmitysöljysäiliöiden täyttöpaikkoja, joiden osalta tiiveysvaatimus voidaan katsoa täyttötapahtumien vähäisen määrän johtuen kohtuuttomaksi.

Pysyväisluonteisella täyttö- ja tankkauspaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa ajoneuvojen ja koneiden tankkausta suoritetaan säiliöstä yhtäjaksoisesti enemmän kuin 6 kuukautta. Esimerkiksi tällainen on maatilalla tai koneurakoitsijan kiinteistöllä oleva tankkauspiste.

LUONNOS 23.9.2024

Säiliön tilavuuden ilmoittamista koskevalla määräyksellä ehkäistään säiliön ylitäyttöä ja vähennetään ympäristön pilaantumiseriskiä.

Toimittamalla vahinko- ja onnettomuustilanteissa syntyneet roiskeet ja muut likaantuneet ainekset, kuten käytetyt imeytysaineet, asianmukaiseen käsittelypaikkaan ehkäistään ympäristön pilaantumista.

5 luku: Melun ja tärinän torjunta

17 § Erityisen häiritsevä melu tai tärinä yöaikaan

Melu on yksi yleisimpiä ja merkittävimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritseväenä tai joka on muulla tavoin ihmisen terveydelle vahingollista tai muulle hyvinvoinnille haitallista. Melu voi aiheuttaa terveyshaittoja häiritsemällä tai vaikeuttamalla työskentelyä, lepoa ja nukkumista.

Määräyksellä suojataan asukkaita ja muita häiriintyviä kohteita yöaikaisilta häiriöiltä. Määräyksellä ohjataan työt tehtäväksi pääsääntöisesti päiväaikaan, jolloin töissä käytettävien koneiden ja laitteiden melua ei katsota erityisen häiritseväksi. Levon turvaamiseksi on määrätty tiukemmista aikarajoista sunnuntaisin ja juhlapyhinä. Juhlapyhillä tarkoitetaan kirkollisia ja perinteisiä suomalaisia juhlapyhiiä.

Erityisen häiritsevää melua tuottavien koneiden ja laitteiden melu voi olla iskumaista, kapeakaisista tai muuten luonteeltaan häiritseviä ääneksiä tuottavaa. Erityisen häiritsevää melua voi aiheuttaa esimerkiksi lehtipuhaltimen, moottorisahan tai sirkkelin käyttö. Määräyksen mukaisia häiriintyviä kohteita ovat asuinrakennusten ohella esimerkiksi sairaalat, hoitolaitokset ja päiväkodit.

Kiellon ulkopuolelle rajataan määräyksen mukaiset välttämättömät kunnossa- ja puhtaanapitotyöt, maa- ja metsätaloustyöt sekä muut vastaavat työt, joiden tekeminen yötyönä on perusteltua. Yhteiskunnan toimivuuden turvaamiseksi tehtäviä välttämättömiä ja kiireellisiä töitä voivat olla esimerkiksi vesi- ja viemärijohtotyöt, lumen auraus sekä liukkauden torjunta, tietoliikenneyhteyksiin ja pelastustoimintaan liittyvät työt. Maatalouselinkeinotoiminnan välttämättömäksi ja lyhytaikaiseksi erityisen häiritsevää meluhaittaa aiheuttavaksi toiminnaksi katsotaan esimerkiksi kyntö- ja kylvökoneiden sekä leikkuupuimurin käyttö. Välttämättömänä jakelutoimintana voidaan pitää esimerkiksi elintarvike- ja polttoainekuljetuksia.

18 § Ilmoitusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta

Määräyksellä selvennetään ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusvelvollisuutta. Ympäristönsuojelulain mukaan ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toimin-

LUONNOS 23.9.2024

nasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, puolustusvoimien toiminnasta eikä sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, josta kunta on ympäristönsuojelumääräyksissään määrännyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole.

Määräyksessä on säädetty niistä toiminnoista ja tapahtumista, joista ei voida katsoa aiheutuvan kohtuutonta haittaa ja joiden osalta meluilmoitus on tarpeeton. Melun kohtuuttomuuden ja meluilmoituksen tarpeen arvioinnissa on otettu huomioon melun voimakkuuden lisäksi muun muassa melun kesto, toistuvuus, mahdollinen kapeakaistaisuus ja iskumaisuus, vuorokauden aika sekä alueen ja häiriintyvien kohteiden erityispiirteet. Melun kohtuuttomuuden ja meluilmoituksen tarpeen arviointi perustuu edellä mainittujen seikkojen kokonaisarviointiin.

Luettelo toiminnoista, joista meluilmoitusta ei tarvitse tehdä, ei siten ole tyhjentävä, vaan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa edellyttää tehtäväksi meluilmoitusta. Melun häiritsevyyden ja meluilmoituksen tarpeen arvioinnissa otetaan huomioon edellisessä kappaleessa esitetyt tekijät.

Kohdan 1 tavanomaiseksi rakentamiseksi katsotaan esimerkiksi elementtiasentaminen, betonivalu, ulkovooraus, kattotyöt ja rakentamisen maansiirtotyöt. Tavanomainen purkutyö voi olla koneellista ja ei sisällä murskausta.

Kohdassa 2 tarkoitettu työn enimmäiskesto mahdollistaa välipäivät. Työ on kuitenkin suoritettava niin, että se kestää kokonaisuudessaan enintään 10 päivää. Muita vastaavia erityisen häiritsevää melua aiheuttavia töitä ovat esimerkiksi energiakaivon poraustyö ja suurtehoimurointi.

Kohdan 3 tarkoittamista ulkoilmakonsertista tai muusta yleisötapahtumasta ei katsota aiheutuvan kohtuutonta meluhaittaa, kun vahvistettua äänentoistoa käytetään klo 7.00–22.00 välisenä aikana. Aikavälin rajausta perustuu päiväohjearvon määrittelyyn valtioneuvoston päätöksessä melutasoarvoista (993/1992). Muu yleisötapahtuma voi olla esimerkiksi ulkoilmateatteri tai yhteislaulutilaisuus.

Kohdan 4 tarkoittamilla yleisökäyttöön tarkoitetuilla alueilla klo 7.00–22.00 välisenä aikana järjestettävien urheilu-, huvi- ja näytöstilaisuuksien, lukuun ottamatta moottoriurheilutapahtumia, ei katsota aiheutuvan sellaista meluhaittaa, että ne edellyttäisivät meluilmoituksen. Moottoriurheilutapahtumien melupäästöt ovat yleensä tavanomaisten yleisötilaisuuksien melupäästöjä huomattavasti suurempia ja häiritsevempiä, minkä vuoksi tapahtumasta tulee tehdä meluilmoitus. Yleisökäyttöön tarkoitettuja alueita ovat esimerkiksi urheilukentät ja oppilaitosten piha-alueet.

Kohdan 5 tarkoittama äänentoistolaitteiden käyttö mainostarkoituksissa ja kohdan 6 tarkoittama katusoitto on tavanomaisesti lyhytaikaista ja voi olla myös liikkuvaa, joten häiritsevän melun ei katsota kohdistuvan tietyille asukkaille ja toimijoille.

Kohdan 8 tarkoittamia muita toimintoja, josta ei tarvitse tehdä meluilmoitusta, ovat esimerkiksi sirkus, tivoli tai ulkoilmaelokuvateatteri.

LUONNOS 23.9.2024

Vaikka toiminnasta ei tarvitsisi näiden ympäristönsuojelumääräysten perusteella tehdä meluilmoitusta, erityisen häiritsevää melusta tai tärinää vastuussa olevan tahon tulee huolehtia ympäristönsuojelumääräysten 19 §:n mukaisesta tiedottamisesta ja 20 §:n mukaisesta asianmukaisesta meluntorjunnasta.

19 § Tiedotusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta

Määräys koskee erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavaa toimintaa, joka ei edellytä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusta.

Tiedottamisvelvollisuudella vähennetään erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavista toiminnoista koettua haittaa ja varmistetaan, että vaikutuspiirissä olevat asukkaat sekä muut häiriintyvät kohteet voivat varautua ennalta haittoihin. Häiriintyviä kohteita ovat asuinrakennusten ohella esimerkiksi sairaalat, hoitolaitokset ja päiväkodit.

Tiedottamisajankohta ja -tapa määräytyvät toiminnan luonteen mukaan ja siitä päättää erityisen häiritsevää melusta tai tärinää vastuussa oleva taho.

Tiedotteen sisällöstä on perusteltua määrätä, jotta lähimmät häiriintyvät asukkaat ja toimijat voivat varautua meluhaittaan ja antaa häiriintyville mahdollisuuden ottaa yhteyttä suoraan melun aiheuttajaan.

20 § Äänentoistolaitteiden käyttö

Määräyksellä rajoitetaan äänentoistosta aiheutuvia haittoja. Äänentoistolaitteiden jatkuva käyttö voi aiheuttaa kohtuutonta haittaa lähialueen asukkaille ja toimijoille. Erityisesti yöaikaan (klo 22.00–7.00) äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa voi häiritä laajasti naapurustoa.

Äänentoistoa käyttävän velvollisuus on ennaltaehkäistä ja rajoittaa melusta aiheutuvat haitat mahdollisimman vähäisiksi. Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säädöillä sekä erilaisia suojarakenteilla voidaan vaikuttaa merkittävästi naapurustolle aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen.

Määräys koskee vain yleisötapahtumissa, tarjoilualueilla tai muissa tilapäisissä tapahtumissa käytettävästä äänentoistosta aiheutuvaa melua ulkoalueilla. Sillä ei voida rajoittaa esimerkiksi

yksityishenkilön toimintaa tai muuta järjestyslain mukaista häiriökäytöstä, eikä sitä voida soveltaa sisätiloissa koettavaan häiriöön. Määräyksen mukaisella muulla tilapäisellä tapahtumalla tarkoitetaan esimerkiksi mainostarkoituksessa käytettyä äänentoistoa.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi pyytää tarvittaessa tietoja äänentoistolaitteista ja niiden käytöstä valvontaa varten. Äänentoiston aiheuttamaa häiriötä voidaan arvioida annettujen tietojen perusteella.

6 luku: Ilmansuojelu

21 § Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostaminen

Määräyksen tavoitteena on estää ympäristön pilaantuminen ja ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentyminen. Määräyksellä pyritään varmistamaan rakennusten julkisivujen ja ulkotiloissa suoritettavien rakenteiden tai esineiden kunnostuksesta aiheutuvan pölyämisen tai muun vastaavan merkittävän päästön mahdollisimman tehokas torjunta ja estämään niiden leviäminen ympäristöön. Ennakkoon toteutetuilla riittäväillä suojaustoimenpiteillä voidaan vähentää haitallisia vaikutuksia ja ehkäistä niiden leviämistä.

Määräyksessä tarkoitettuja muita vastaavia merkittäviä päästöjä voivat olla esimerkiksi asbestia, PCB:tä, raskasmetalleja, liuottimia tai muita ympäristölle tai terveydelle vaarallisia aineita sisältävien materiaalien kunnostamisesta muodostuvat päästöt ilmaan, maaperään tai vesistöön.

Määräyksessä esineillä tarkoitetaan muun muassa siltoja ja veneitä. Pölyntorjuntamenetelmiä ovat esimerkiksi suojapressujen, kohdeimureiden käyttö ja pölyvien kohteiden kasteleminen.

Tiedottamisvelvollisuudella vähennetään ilmapäästöjä aiheuttavista toiminnoista koettua haittaa ja varmistetaan, että vaikutuspiirissä olevat asukkaat sekä muut herkäät kohteet voivat varautua ennalta haittoihin. Häiriintyviä kohteita ovat asuinrakennusten ohella esimerkiksi sairaalat, hoitolaitokset ja päiväkodit.

22 § Kulkuväylien, pihojen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt

Hiekoitushiekan koneellinen poistaminen tai muu koneellinen kunnossa- ja puhtaanapitotyö aiheuttaa päästöjä ilmaan ja heikentää ilmanlaatua. Määräyksellä rajoitetaan päästöjä ilmaan ja ehkäistään ilmanlaadun heikkenemistä etenkin keväisin, jolloin ilmanlaatu on usein huono katualueiden voimakkaan pölyämisen vuoksi.

7 luku: Muut määräykset

23 § Maa-ainesten käsittely ja varastointi

Maa-ainesten seulonnasta ja koneellisesta käsittelystä aiheutuu melu- ja pölyhaittaa lähiympäristölle. Myös maa-ainesten varastoinnista aiheutuu pölyämistä. Tämän vuoksi on perusteltua kieltää maa-ainesten käsittely ja varastointi 200 metriä lähempänä asutusta. Etäisyys määritellään maa-ainesten varastointi- tai käsittelypaikasta lähimmän asuin- tai vapaa-ajanrakennuksen seinään.

LUONNOS 23.9.2024

Käsiteltävien ja varastoitavien maa-ainesten tulee olla pilaantumattomia maa-aineksia, jotka eivät sisällä haitallisia aineita siten, että siitä voi aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Tilapäisellä varastoinnilla tarkoitetaan alle kolme vuotta kestävästä varastointia. Tilapäisyyden raja perustuu valtioneuvoston asetukseen kaatopaikoista (331/2013), jonka mukaan yli kolmen vuoden varastointi katsotaan luvanvaraiseksi jätteen loppukäsittelyksi.

24 § Tilapäinen kiviaineksen murskaus

Tilapäiseksi kiviaineksen murskaustoiminnaksi katsotaan samassa kohteessa kokonaiskestoltaan enintään 49 päivää tapahtuva toiminta. Kokonaiskesto mahdollistaa välipäivät toiminnassa. Tavanomaisesti kiviainesta murskataan maa-ainesten oton yhteydessä ja murskauspaikka ei sijoitu asutusalueiden läheisyyteen. Määräyksellä on vapautettu vain tilapäinen kiviainesten murskaus ympäristönsuojelulain 118 §:n tarkoittamasta meluilmoitusmenettelystä.

Murskauksesta muodostuu melua ja pölyä. Tämän määräyksen mukaista kiviainesten murskausta pidetään lyhytaikaisena, minkä vuoksi siitä ei katsota aiheutuvan kohtuutonta ympäristön pilaantumista. Määräyksen mukaisesta murskauksesta on kuitenkin tarpeen ilmoittaa ennen toiminnan aloittamista ympäristötoimelle, jotta viranomaisen voi arvioida tarvittavien ohjeiden ja määräysten antamista. Esimerkiksi murskauksen sijoittuminen pohjavesialueelle voi edellyttää toiminnalle ympäristölupaa.

Murskaustoiminnasta tulee ilmoittaa lähiasutukselle sekä muille häiriintyville kohteille ja toimijoille, jotta haitankärsijöillä on mahdollisuus ennalta varautua häiriöihin. Tiedotteen sisältövaatimukset on annettu, jotta haitankärsijöillä on mahdollisuuden ottaa yhteyttä suoraan työn tekijään.

Tiedottamisvelvollisuudella lähialueen vakitukselle ja loma-asutukselle sekä muille häiriintyville kohteille ja toimijoille vähennetään murskaustoiminnasta koettua haittaa ja varmistetaan, että vaikutuspiirissä olevat asukkaat sekä muut häiriintyvät kohteet voivat varautua ennalta haittoihin. Tiedotteen sisältövaatimukset on annettu, jotta haitankärsijöillä on mahdollisuuden ottaa yhteyttä suoraan työn tekijään.

LUONNOS 23.9.2024

Murskaustoiminta on rajoitettu maanantaista perjantaihin päiväsaikaan toiminnasta aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen vähentämiseksi.

25 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Yleinen määräys valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamisesta on annettu ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin 6 kohdan nojalla.

26 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 4 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksistä. Kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi voi olla tarpeen poiketa ympäristönsuojelumääräyksistä, joten ympäristönsuojeluviranomaiselle on annettu mahdollisuus käyttää yksittäistapauksessa harkintaa näistä määräyksistä poikkeamiseen.

27 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta ja laiminlyönnistä

Määräyksen tarkoituksena on selventää ympäristönsuojelumääräysten rikkomuksen seuraamuksia viittauksella ympäristönsuojelulain vastaaviin säännöksiin. Ympäristönsuojelulain 18 luvussa on valvontaa ja hallintopakkoa koskevat säännökset, joiden perusteella valvontaviranomainen voi kieltää määräysten vastaisen menettelyn tai määrätä velvollisuuden täytettäväksi muulla tavoin. Määräyksen tehosteeksi voidaan käyttää pakkokeinoja.

8 luku: Määräysten voimaantulo

28 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Päätös määräysten hyväksymisestä annetaan ympäristönsuojelulain 203 §:n 2 momentin mukaisesti tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin kuulutetaan ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.

Uusien määräysten voimaan tulon myötä aiemmat ympäristönsuojelumääräykset on tarpeen kumota.

Kannen kuva: Lea Ansamaa/Oulun kaupunki